

Investigation of primary school teacher candidates' global citizenship levels

Sınıf öğretmeni adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerinin incelenmesi

Gizem Engin¹
Fırat Sarsar²

Abstract

Globalization and technology opportunities help to increase the people's responsibilities for each other, even though they live in the different parts of the world. The rights and responsibilities of being a global citizen require to be well-prepared and well-equipped. People should be educated for being how to be an effective global citizen by teachers who are aware of the importance of being a global citizen and using technology for supporting global citizenship via technology. This study is conducted in Ege University Department of Primary School Teacher in Fall Academic Semester 2014 with 188 pre-service teachers' participation. The aim of this study is to understand pre-service teachers' views on global citizenship by using the Global Citizenship Survey which was created by Morais ve Ogden (2011) and translated into Turkish by Şahin ve Çermik (2014). This study is also aimed to understand participants' perspective on relation between global citizenship and technology. Therefore, there were asked some questions about pre-service teacher habits on reading newspapers, journals, watching tv and using internet. According to the results of this study, the global citizenship surveys results were average; regularly following a journal or a

Özet

Küreselleşme ve teknolojinin sunduğu imkanlarla dünyanın iki farklı ucunda yaşayan iki insanın birbirine karşı sorumluluğu artmaktadır. Bir dünya vatandaşı olmanın getirdiği hak ve sorumluluklar bireylerin donanımlarının çok güçlü olmasını gerekli kılmaktadır. Bireylerin küresel dünyada bir vatandaş olarak kendilerine yer açmaları ancak bu özellikleri onlara kazandırmanın önemini kavramış, nitelikli öğretmenlerin desteği ile sağlanabilir. Bu araştırmada Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda öğrenim görmekte olan 188 öğretmen adayı ile çalışılmış ve bu öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla Şahin ve Çermik (2014)'ün Türkçe'ye uyarladığı Morais ve Ogden (2011)'in "Küresel Vatandaşlık Ölçeği" kullanılmıştır. Küresel vatandaşlık özelliklerinin kazanılmasında kuşkusuz teknoloji ve medya araçlarının etkisi büyüktür. Bu sebeple araştırmacılar tarafından öğretmen adaylarının düzenli olarak gazete/dergileri takip etme durumları, internete bağlanma, televizyon izleme sıklıkları ve sosyal medya hesabı kullanma düzeyleri de belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerinin ortalama düzeyde olduğu, gazete ve dergileri düzenli takip eden

¹ Dr., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, gizem.engin@ege.edu.tr

² Dr., Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümü, frat.sarsar@ege.edu.tr

newspaper rate was low although watching TV and using internet rate were high. It is suggested that the curriculum for understanding how to use social media and technology for being an effective global citizen should be designed by the experts and the courses bases on this curriculum need to be recommended for the every levels of education.

Keywords: Globalization, Global Citizen, Primary School Teacher, Teacher Candidate, Citizenship, Media

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

öğretmen adaylarının yüzdesinin çok düşük, sosyal medya üyeliği olan öğretmen adaylarının yüzdesinin çok yüksek ve televizyon izleme-internete bağlanma için ayrılan sürenin ise oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu amaçla öğretmen adaylarına küresel vatandaş olma yolunda ufuk açabilecek ve medya araçlarından / teknolojiiden gereği gibi faydalanmanın önemini kavratabilecek derslerin açılması ve bu konuda söyleşilerin yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Küresel Vatandaş, Sınıf Öğretmeni, Öğretmen Adayı, Vatandaşlık, Medya

1. Giriş

Günümüzün küreselleşen ve iç içe geçmiş dünyasında daha barışçıl bir yaşamsal alan yaratmakta eğitimin rolü yadsınamaz. Her ulus devletin kendine ait eğitim hedeflerinin olması kaçınılmazdır. Ancak küreselleşme ile bireyler kültürel çeşitlilik, ulusal kimlik, sosyal bütünleşme ile uzlaşmak durumundadır (Stavenhagen, 2008). Küreselleşmenin yaptığı vurgu “hepimizin tek bir dünyada yaşadığı” üzerinedir (Giddens, 2000). Bayar (2005), ise küreselleşmeyi tanımlarken dünya üzerinde yaşayan insan, toplum ve devletler arasındaki iletişim ve etkileşimin karşılıklı bağımlılık göstererek artışı olduğuna vurguda bulunmuştur. Bu tanımlamada yer alan karşılıklı bağımlılık önemlidir. Doğan (2012), küreselleşmenin bireyselleşme ve toplumsallaşma süreçlerinin üzerinde geliştiğini belirtirken, küreselleşen dünyada ihtiyacımız olan şeylerin başında eğitimin geldiğini söylemiştir. Sosyoekonomik, kültürel, politik ve çevresel sorunlar, öğretmenleri öğrencilerini ulusal sınırları aşan, küresel bağlamda hak ve sorumluluklarını bilecek şekilde yetiştirmek zorunluluğu ile karşı karşıya bırakmaktadır. Küresel dünya vatandaşlığına hazır bireyler yetiştirmek için eğitimciler, program geliştirme uzmanları ve kuşkusuz araştırmacılar ihtiyaçlar üzerinde çalışmak durumda kalmaktadır. Bireylerin küresel sivil kültürle aktif olarak ilgilenmesinde eğitimin rolü yadsınamaz (Evans, Ingram, Macdonald, & Weber, 2009). Bireyin küreselleşmesi ancak kendi dışındaki insanlarla “rekabet” edebilecek bilgi ve beceriye sahip olması ile mümkün olabilmektedir. Bu bilgi ve becerilerin başında çağa uygun eğitim görmüş olması, geçerli bir mesleğinin olması hatta ikinci bir meslek ya da onu özel kılacak becerilerle donanım sağlamış olması, çözümcül bir karakter geliştirmesi, entelektüel ve duygusal derinliğe ulaşmış bir kişiliğinin olması, ana dil dışında geçerli en az bir dil bilmesi sayılabilir (Doğan, 2012). Tüm bu özellikler dünya vatandaşı olma yolunda bireyin önünü açacaktır.

Oxfam (2006), küresel vatandaş dünyada olup bitenin farkında olan, bir dünya vatandaşı olarak kendi rolünü bilen, çeşitliliğe saygı duyan ve değer veren, dünyanın ekonomik, politik, sosyal, kültürel, teknolojik ve çevresel olarak nasıl işlediğini anlayan, toplumsal adaletsizliğe duyarlı, yerel ve küresel bağlamda topluma katılım ve katkı gösteren, dünyayı adil ve katlanılabilir bir hale getirmek için eyleme geçmeye gönüllü, eylemlerinin sorumluluğunu taşıyabilen kişiler olarak tanımlamaktadır. Küresel vatandaşlığın üç temel bileşeninin bilgi ve anlayış, beceri, değerler ve tutumlar olduğunu belirtmektedir. Bilgi ve anlayış bileşeni; sosyal adalet ve eşitlik, çeşitlilik, küreselleşme ve dayanışma, sürdürülebilir gelişme, barış ve çatışmayı kapsamaktadır. Beceri bileşeni; kritik düşünme, etkili tartışma, adaletsizlik ve eşitsizlikle mücadele edebilme, kişi ve şeylere saygı, işbirliği ve karışıklık karşısında azmi içermektedir. Değerler-tutumlar bileşeni ise, kimlik duygusu ve özsaygı, empatiyi, sosyal adalete bağlılığı, çeşitliliğe saygı duymayı ve değer vermeyi, çevre için endişe duymayı, insanların farklılık yaratabileceğine inancı içermektedir.

Uluslararası kuruluşlar ve vakıflar barış ve evrensel işbirliğine hizmet etmeye çalışmaktadır. Bu alandaki küresel ilerlemeden faydalanan çok fazla insan vardır. Batıdaki bir dizi eğitim bakanlığı, hükümet dışı organizasyonlar ve özel şirketler küresel vatandaş yetiştirme çabasına bu yüzden girişmiştir. Benzer bir çabayı Asya'da da görmek mümkündür. Bunun yanında küresel vatandaşlığa uygun bir anlayış oluşturmanın önündeki en büyük engel olarak okul- kapasite ve motivasyon eksikliği ifade edilmektedir (Lim, 2008; Takkac ve Akdemir, 2012). Küresel vatandaşlığa erişimde insan potansiyelini geliştirmek en iyi okullar aracılığı ile gerçekleştirilebilir (Takkac ve Akdemir, 2012).

Myers (2012), küresel odaklı vatandaşlık eğitimi için yapılan çalışmaların sonucu ortaya çıkan 3 önemli konuyu; 1) küresel vatandaşlığın temeli olarak uluslararası insan hakları, 2) evrensel ve yerelin uzlaşması, 3) ulus devletin ötesinde siyasi eylem olarak sıralamış ve bu konuların eğitimciler tarafından demokratik vatandaşlığı geliştirmek için kullanılmasının önemine vurgu yapmıştır.

1.1. Teknoloji ve Küresel Vatandaşlık

Teknolojinin son 20 yıllık hızlı gelişimi ve değişimi günlük hayatımızı birçok açıdan etkilemektedir. Bilgisayarlar, cep telefonları ve internet bu hızlı gelişimlerden bazıları olarak sayılabilirken Web 2.0, mobil uygulamalar ve sosyal medya bu gelişim getirdiği değişimler olarak düşünülebilir. Bu değişimlerin hayatımıza en önemli etkilerinin başında ise elektronikleşme (e-leşme) gelmektedir. E-devlet, e-kitap, e-dergi gibi hayatımızı etkileyen “e-leşme” süreci yerini dijital bir kimliğe bırakmış ve bunun sonucu olarak dijital vatandaşlık gibi terimler hayatımıza girmiştir. Dijital vatandaşlık ise global vatandaşlık kriterlerini kuvvetlendirmekte ve e-leşen dünya kimliğine yardımcı olmaktadır. İnternet sayesinde ulus devlet sınırlarının yerini kablolar almış, bireylerin diğer ülkelerdeki değişimlerden haberdar olma süresi azalmıştır. Bununla birlikte cep

telefonlarının hızla artması ve internetin mobil olmasıyla beraber bireyler, bilgiye her an ve her yerde ulaşır duruma gelmiştir. Bu durum ise bireylerin gerek kullanılan sosyal medya araçları gerekse e-yayınlar aracılığıyla dünyadaki gelişmelerin farkında olmasını hızlandırmıştır. İnternet sayesinde dünyanın her yerindeki politik, sosyolojik ve ekonomik gelişmelerden anında haberdar olma imkanı yakalanmaktadır.

Küreselleşmenin etkisinin yayılması bilişim teknolojilerinin aracılığıyla hızlanmaktadır. İnternet ve televizyon gibi araçlarla sosyal ve hukuksal konularda farkındalık oluşması ve bilginin yayılmasına kolaylaşmaktadır (Kaya ve Kaya, 2012). Bu durumda bireylerin sosyal medya araçlarının kullanmasının sosyal duyarlılıklarını arttırması beklenmektedir. Bireylerin özellikle genç kuşağın çoğunlukla Facebook, Twitter, Youtube gibi sosyal medya araçlarını kullanmasının küreselleşen dünyadaki siyasi, politik ve sosyal olayların farkında olmalarına katkı sağlaması beklenmektedir. Ancak küresel vatandaş olmak bu olayların farkında olmanın yanı sıra olaylara karşı bir duruş sergilemeyi de gerektirmektedir. Sarsar ve Harmon (2011; 2012) de yapmış oldukları çalışmalarda lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin Facebook gibi sosyal medya sitelerini daha çok arkadaşlarının günlük olaylarını takip etmek amaçlı kullandıklarını vurgulamışlardır. Bu durum sosyal medyanın arkadaşlar arası iletişimi sağlamak amacıyla kullanıldığı olarak ta yorumlanabilir. Kaya ve Kaya (2012) ise interneti daha çok iletişim amaçlı kullanan bireylerin, bilgi sistemlerinin katkısıyla eleştirel tüketici haline gelebileceğini belirtmiştir. Gazete ve dergi gibi basılı yayınların elektronik yayın olarak sunulması daha çok kullanıcıya ulaşmada yardımcı olmaktadır. Ancak okur sayısı ve okurların okudukları küresel sorunlara karşı ne gibi davranış sergiledikleri de önemlidir. Unutmamak gerekir ki dijital iletişim, küresel anlayış, çok kültürlü bakışı, çeşitliliği ve kabul edilebilirliği bütünleşik bir şekilde bağlamaktadır (Berson, Berson, & Iannone, 2001). Bu nedenle dijital iletişim içinde olan bireyler küresel bir vatandaş olma için gerekli altyapıya sahip olsalar da doğru, bilinçli ve etkili yönlendirme sayesinde daha aktif bir küresel vatandaş olabilirler.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma var olan durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan genel tarama modelinde bir çalışmadır (Karasar, 2000). Araştırma sınıf öğretmeni adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerini belirlemek amacıyla 2014- 2015 öğretim yılı Güz döneminde Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenimine devam eden 188 öğretmen adayı ile yürütülmüştür. Araştırmada Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi kolay erişilebilir olması sebebiyle tercih edilmiştir.

2.1. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada Morais ve Ogden (2011) tarafından geliştirilen, Şahin ve Çermik (2014) 'ün Türkçe'ye uyarladığı Küresel Vatandaşlık Ölçeği (KVÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Ölçeğin dil geçerliliği için uzman görüşleri alınmış ve örtük yapısını belirlemek için açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda toplam varyansın % 43.77'sini açıklayan üç faktörlü bir yapı elde edilmiş ve üç faktörlü yapının model uyum indekslerinin yeterli olduğu bulunmuştur. Güvenirlik için iç tutarlık, iki yarı ve test tekrar test teknikleri uygulanmış ve güvenirlilik katsayıları Cronbach alpha .76, Sperman Brown iki yarı güvenirlilik katsayısı .75 ve test tekrar test güvenirlilik katsayısı .75 olarak bulunmuştur. Araştırmada kullanılan ölçek araştırmacılar tarafında bizzat uygulanmıştır. Ve veriler üzerinde sıklık, ortalama, standart sapma, minimum- maximum değerler ve yüzde hesaplamaları gerçekleştirilmiştir

3. Bulgular

Bu bölümde bulgular sınıf öğretmeni adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler, gazeteleri takip etme sıklıkları, dergileri takip etme sıklıkları, TV izleme ve internete bağlanma sıklıkları, sosyal medya hesaplarını kullanma sıklıkları olmak üzere sunulmuştur.

Tablo 1. Sınıf öğretmeni adaylarının küresel vatandaşlık düzeylerine ilişkin betimsel istatistikler

	N	Minimum	Maximum	X	S
Küresel Vatandaşlık Toplam	188	68.00	123.00	88.1383	9.00992
Sivil Katılım	188	22.00	60.00	36.9947	6.60538
Küresel Yetkinlik	188	22.00	49.00	32.6064	4.82245
Küresel Sorumluluk	188	9.00	27.00	18.5372	2.70743

Tablo 1'de Küresel Vatandaşlık ölçeği ve ölçeğin alt boyutlarından elde edilen betimsel istatistikler sunulmuştur. Küresel Vatandaşlık ölçeği toplam 30 maddeden oluşmaktadır. Alınabilecek en düşük puan 30 en yüksek puan ise 150'dir. Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık ölçeği toplam puan ortalamalarının 88,13 olduğu görülmektedir.

13 maddeden oluşan Küresel Sivil Katılım boyutundan alınabilecek en düşük puan 13 en yüksek puan 65 tir. Öğretmen adaylarının bu alt boyuttaki ortalama puanları ise 36,99' dur.

Küresel yetkinlik alt boyutu 11 madden oluşmaktadır. Bu alt boyuttan alınabilecek en düşük puan 11 en yüksek puan ise 55 tir. Öğretmen adaylarının bu alt boyuttaki ortalama puanlarının 32,60 olduğu görülmektedir.

Küresel sorumluluk alt boyutu ise 6 maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyuttan alınabilecek en düşük puan 6 en yüksek puan ise 30dur. Öğretmen adaylarının alt boyuta ait ortalama puanlarının 18,53 olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının gazeteleri düzenli takip etmelerine ilişkin betimsel istatistikler

	F	%
Düzenli takip eden	58	30.9
Düzenli takip etmeyen	130	69.1
Toplam	188	100.0

Tablo 2’de sınıf öğretmeni adaylarının gazeteleri düzenli takip etmelerine ilişkin betimsel istatistikler sunulmuştur. Tablo 2’ye göre, 188 öğretmen adayından sadece 58’i (%30.9) gazeteleri düzenli takip ettiğini belirtirken 130 (%69.1) tanesi düzenli gazete okumadığını ifade etmiştir.

Tablo 3. Öğretmen adaylarının dergileri takip etme sıklığı

	F	%
Takip Eden	32	17.0
Takip Etmeyen	156	83.0
Toplam	188	100.0

188 öğretmen adayından sadece 32 (%17) tanesi düzenli takip ettiği en az bir derginin olduğunu ifade ederken 156(%83) tanesi düzenli dergi takip etmediğini belirtmiştir.

Tablo 4. Öğretmen adaylarının TV izleme sürelerine ilişkin betimsel istatistikler

	N	Minimum	Maximum	X	S
TV	188	.00	6.00	1.42	1.29

Tablo 4’te sınıf öğretmeni adaylarının TV izleme sürelerine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Tablo 4’e göre öğretmen adaylarının günde ortalama 1,42 saat televizyon izlediği görülmektedir.

Tablo 5. Öğretmen adaylarının internete bağlanma sürelerine ilişkin betimsel istatistikler

	N	Minimum	Maximum	X	S
İnternete Bağlanma Süresi	188	.00	16.00	4.75	4.50

Tablo 5’ te sınıf öğretmeni adaylarının gün içinde internete bağlanma sürelerine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Buna göre öğretmen adayları günde ortalama 4,75 saat internete bağlanmaktadır.

Tablo 6. Öğretmen adaylarının sosyal medya hesabı kullanmalarına ilişkin betimsel istatistikler

	F	%
Sosyal Medya Hesabı Kullanan	178	94.7
Sosyal Medya Hesabı Kullanmayan	10	5.3
Toplam	188	100.0

Tablo 6’da öğretmen adaylarının sosyal medya hesabına sahip olup olmamalarına ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Buna göre öğretmen adaylarının 178 tanesi (%94,7)si sosyal medya hesabı kullanırken, 10 tanesi (%5,3)ü sosyal medya hesabı kullanmamaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Ülke sınırlarını aşan bir birlikte yaşama kavramının hızla oluşumu ve beraberinde getirdiği tüm dünyayı ilgilendiren hak ve sorumluluklar, günümüz insanının yetiştirilmesinde ele alınan hedeflerin değişmesine neden olmaktadır. Alan yazına “küresel vatandaşlık- global vatandaşlık” kavramı girmiş ve bu konudaki çalışmalar yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu alanda yapılan çalışmaların hemen hemen hepsinde öğrencilerin, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık bilinciyle yetiştirilmesinin önemine vurgu yapılmaktadır. Ancak bu bilincin yeterince yerleşmediğini gösteren çalışmalar vardır.

Ersoy (2013), uluslararası çatışma ve savaş olaylarını Türk öğretmen ve öğrencilerin nasıl algıladıklarını, bu konulara sosyal bilgiler derslerinde nasıl yer verildiğini ve karşılaşılan sorunların neler olduğunu anlama amacıyla bir çalışma yürütmüştür. Araştırmasının sonucunda, öğretmenlerin uluslararası çatışma ve savaş konularını öğretirken koruyucu, duygusal, akılcı ve çekimser tarzlarda davrandıklarını, tartışmalı konuları öğretirken öğrencilerin konuya ilişkin bilgileri, becerileri ve tutumlarından da etkilendiklerini ayrıca öğrencilerin yaş-olgunluk düzeyleri, cinsiyetleri, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeylerinin de tartışmalı konuları öğrenmelerini etkilediği bulgusuna ulaşmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin uluslararası çatışma, savaş ve tartışmalı konuların öğretiminde yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıklarını ifade etmiştir (Ersoy, 2013).

Mutluer (2013), İzmir İl merkezindeki liselerde görev yapan tarih öğretmenlerinin, tarih derslerinin küresel vatandaşlık eğitimindeki yeri hakkında düşüncelerini ortaya koymayı amaçlamış ve araştırmasının sonucunda tarih öğretmenlerinin küresel vatandaşlık eğitimi hakkında yeterli bir bilgiye sahip olmadıkları bulgusuna ulaşmıştır.

Ceylan (2013) çalışmasında, okul öncesi öğretmenlerinin dünya vatandaşlığı kavramı ve okul öncesi dönemde dünya vatandaşlığı eğitimi ile ilgili görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunun okul öncesi eğitim programının dünya vatandaşlığını içermesi gerektiğini, çocuklara dünya vatandaşlığını öğretmek istediğini, ancak aldıkları öğretmen eğitim programının ve alan deneyimlerinin çocuklara dünya vatandaşlığını öğretmeye hazırlamadığını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Küresel vatandaşın en önemli özelliklerinden biri kuşkusuz dünya gündemini takip edebiliyor olması, yorumlayıp gerekli durumlarda tepkisini gösterebiliyor olmasıdır. Bu noktada teknolojinin ve medyanın önemi ortaya çıkmaktadır. Kaya ve Kaya (2012) yaptıkları çalışmada bu düşünceyi desteklemişlerdir. Çalışmalarında farklı bölümlerde eğitim gören öğretmen adaylarının Teknoloji Çağındaki Küresel Vatandaşlık Algıları ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmalarının sonucunda, araştırmaya katılan erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre küreselleşmenin olumlu etkileri olduğunu düşündüğü; uluslararası gündemi takip etme alt faktöründe kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre gündemi daha çok takip ettikleri, başkalarına yardım etme alt faktöründe erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yardımsever olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından yabancı dil bilenlerin yabancı dil bilmeyenlere göre uluslararası gündemi daha fazla takip ettikleri, internet okuryazarlığı bilgisine sahip olduğu, teknoloji çağında küresel vatandaşlık algısının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarından sosyal paylaşım sitelerinde yabancı arkadaşları olanların sosyal paylaşım sitelerinde yabancı arkadaşları olmayanlara göre uluslararası gündemi daha fazla takip ettikleri, interneti daha sık kullananların küresel vatandaşlık algılarının daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Günümüzde bir tıkla yerli yabancı pek çok gazete ve dergiye ulaşmak, forum siteleri ve bloglar aracılığı ile dünya genelinde tepki oluşturmak ve görüş paylaşmak mümkün olabilmektedir. Akıllı telefonlar artık çok makul fiyattadır ve neredeyse herkesin kullanımındadır. Yer, zaman ve mekân kavramı bu sayede değişmiş insanlar neredeyse 24 saat internete bağlı yaşamaya başlamışlardır. Televizyon ise artık her evde neredeyse birden fazladır. Bu durum bireylerin küresel vatandaşlığın gerektirdiği bilgi ve becerileri gösterme düzeylerinin yüksek olması gerektiğini düşündürmektedir. Ancak bu çalışmada düşündürücü sonuçlar ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık puanlarının beklenenin aksine yüksek olmadığı $X=88,13$, Öğretmen adaylarının pek çoğunun dergi (%83) ve gazeteleri(%69.1) düzenli takip etmediği, günlük TV izleme

X =1,42 saat ve internete bağlanmaya X=4,75 saat ayırdıkları zaman dilimin oldukça fazla olduğu neredeyse tamamının sosyal medya hesabının olduğu n=178 (%94.7) görülmektedir.

Bu sonuç, teknolojinin ve medya araçlarının yeterince hedefe yönelik kullanılmadığını düşündürmektedir. Neredeyse günde toplam 6 saatten fazla internet ve televizyonla iç içe olan öğretmen adaylarının, küresel vatandaşlık düzeylerinin istenilen seviyede çıkmaması üzücüdür. Facebook, instagram v.b. sosyal medya hesapları aracılığı ile sadece yakın çevresinin hayatını takip eden, yiyecek ve içecek fotoğrafları paylaşan bir nesil yetişir olmuştur. Oysa ki, bu hesaplar aynı zamanda küresel olaylara duyarlılık geliştirilmesine yardımcı olacak şekilde de kullanılabilir. Bu durum Sarsar ve Harmon (2011; 2012)'ın yapmış oldukları araştırmaya paralellik gösterirken; Kaya ve Kaya (2012)'nın yaptığı araştırma sonuçlarından biri olan internetin sık kullanılmasıyla küresel vatandaşlık algılarındaki paralel ilişki ile çalışmaktadır. Bireylerin interneti, sosyal medya ve sosyal ağları amacıyla yoğun kullandıkları göz önünde bulundurulursa, interneti sık kullanan bireylerde kullanım amaçlarına göre algılarının farklılaştığı ve geliştiği yorumuna varılabilir. Bir başka deyişle, şayet bireyler, interneti bir iletişim aracı olmaktan öteye kullanmıyorlarsa ya da toplumsal gelişmelerden haberdar olamıyor ve gelişen küresel olaylara karşı bir tutum sergilemiyorlarsa bu durum bireyleri iyi bir internet kullanıcısı yapabilir ancak gereklerini yerine getiren küresel bir vatandaş yapmayabilir. Bu amaca hizmet etmek için öğretmen eğitiminde özellikle Eğitim Fakülteleri'nde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde tüm öğretim programlarında medya okuryazarlığına yönelik zorunlu ve seçmeli olarak derslerin açılması önemli katkılar sağlayacaktır. Seçmeli medya okuryazarlığı dersinin okullarda okutulmakta olduğu düşünülürse bu dersi okutacak olan öğretmenlerin medya okuryazarlığı eğitimi konusunda nitelikli bir hizmet içi eğitimden geçmesi ve nitelikli yayınlarla desteklenmeleri gerekecektir (Altun, 2009). Kritik düşünen, soran ve sorgulayan bireylerin yetişmesi küresel olaylara karşı tutumlarını güçlendirebilir ve etkili bir küresel vatandaş olmalarına yardımcı olabilir.

Ayrıca küresel vatandaşlık kavramını anlama, küresel vatandaş olmanın gereklerini yerine getirebilecek nitelikte olma konusunda özellikle öğretmen adayları bilinçlendirilmelidir. Verilecek lisans, yüksek lisans, doktora dersleri bu konuda yardımcı olabileceği gibi bu konuda söyleşiler düzenlemek, okumaya ve düşünmeye yönlendirmek de faydalı olacaktır.

Küreselleşen dünyada kendilerine yer bulabilmeleri için gelecek nesilleri nitelikli yetiştirmek şarttır. Bu konuda ki en büyük sorumluluk ise öğretmenlere düşmektedir.

Kaynakça

- Altun, A. (2009). Eğitim bilim açısından seçmeli medya okuryazarlığı dersi programına eleştirel bir yaklaşım. *Abi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 97-109.
- Altun, A.(2009). Eğitim bilim açısından seçmeli medya okuryazarlığı dersi programına eleştirel bir yaklaşım. *Abi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (3), 97-109.
- Bayar, F. (2005). Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşme Sürecinde Türkiye. <http://www.mfa.gov.tr/data/kutuphane/yayinlar/ekonomik sorunlardergisi/say132> adlı siteden 10.12.14 tarihinde alınmıştır.
- Berson, M. J., Berson, I. R., & Iannone, J. L. (2001). Promoting civic action through online resources: an emphasis on global child advocacy. *International Journal of Social Education*, 15(2), 31-45.
- Ceylan, Ş. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin dünya vatandaşlığı eğitimi ile ilgili görüşleri, *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(1), 78-93,
- Doğan, İ. (2012). Sosyoloji Kavramlar ve Sorunlar (12. Baskı). İstanbul: Pegem Akademi.
- Ersoy, F. A. (2013). Sosyal bilgiler dersinde küresel vatandaşlık eğitimi: uluslararası çatışma ve savaflara ilişkin türk öğretmen ve öğrencilerin deneyimleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – ENAD, Volume 1, Issue 1,7-30*
- Evans, M., Ingram, L. A., Macdonald, A., & Weber, N. (2009). Mapping the “global dimension” of citizenship education in Canada: The complex interplay of theory, practice and context. *Citizenship Teaching and Learning*, 5(2), 17-34.
- Giddens, A. (2000). Sosyoloji. Ankara: Ayraç Yayınları.
- Karasar, N. (2000). Bilimsel araştırma yöntemi. (10. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, B., Kaya, A. (2012). Teknoloji çağında öğretmen adaylarının küresel vatandaşlık algıları. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3),81-95.
- Lim, C.P. (2008). Global citizenship education, school curriculum and games: Learning Mathematics, English and Science as a global citizen. *Computers & Education*, 51, 1073–1093.
- Morais, B. D., & Ogden, C. A. (2011) Initial development and validation of the global citizenship scale. *Journal of Studies in International Education*, 15(5), 445 –466.
- Mutluer, c. (2013). The place of history lessons in global citizenship education: the views of the teacher. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(2), 189-200.
- Myers, J.P. (2012). Rethinking the Social Studies Curriculum in the Context of Globalization: Education for Global Citizenship in the U.S., *Theory & Research in Social Education*, 34(3), 370-394.
- Oxfam (2006). Education for global citizenship: A guide for schools. <http://www.oxfam.org.uk/coolplanet/teachers/globciti/downloads/gcgguide06.pdf> adlı siteden 12.12.14 tarihinde alınmıştır.

Şahin, İ.F.,& Çermik, F. (2014).Küresel vatandaşlık ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 31, 207-218.

Sarsar, F., & Harmon, S. (2011). *Facebook as an online learning environment: perceptions of undergraduate students*. Proceedings in Society for Information Technology & Teacher Education International Conference (1), 715-720.

Sarsar, F., & Harmon, S. W. (2012). *Facebook as a learning environment (FOLE): graduate students' perspectives*. Proceedings in Society for Information Technology & Teacher Education International Conference (1), 3759-3763.

Stavenhagen, R.(2008).Building Intercultural Citizenship through Education: a human rights approach. *European Journal of Education*,43(2),161-179.

Takkac, M.,&Akdemir , A.S.(2012). Training Future Members of The World With An Understanding of Global Citizenship, *Procedia - Social And Behavioral Sciences*, 47, 881 – 885.

Extended English Abstract

Introduction

The world is getting smaller and people's expectation getting bigger and stronger. Two decades ago, It was a dream thinking about Internet might control our lives that much such as making the country borders invisible, knowing other cultures, building a community which supports the common idea and so on. This changes might create the high level of awareness of being a global citizen. Global citizenship have brought the new perspectives for the nation-states such as understanding globalism is the biggest reality which comes true. It is important to know how the citizens are ready to be global citizenship and prepare to assist your citizens for being an effective global citizen. Stavenhagen (2008) highlights that it is important to be a part of the diversity, multicultural, social togetherness and national identity of globalization, because as Giddens (CC) mentions that the globalization points the one world where we all live. Bayar (2005) defines globalization as a mutual interaction by communicating between countries, nations, and the people. This mutual interaction of globalism might be stronger by having the enough knowledge and the skills for competing with the others (Doğan, 2012). Therefore, education for global citizenship is getting an important topic in education. Oxfam (2006, pg.2) defines education for global citizenship which "gives children and young people the opportunity to develop critical thinking about complex global issues in the safe space of the classroom. This is something that children of all ages need, for even very young children come face to face with the controversial issues of our time through the media and modern communications technology." Oxfam (2006, pg.4) also highlights the three key elements of being a responsible global citizenship: (i) knowledge and understanding which covers diversity, social justice and equity, globalization and interdependence, sustainable development, and peace and conflict (ii) skills which covers critical thinking, effectively argument, Ability to challenge injustice and inequalities, respect for others (people and things), and cooperation and conflict resolution (iii) values and attitudes which covers the sense of identity and self-esteem, empathy, value and respect for diversity, concern for the environment and commitment to sustainable development, belief that people can make a difference, and commitment to social justice and equity.

Technology supports to be aware of the changes in the world faster. Kaya and Kaya (2012) emphasize that the technology helps to separate the social and legal news such as internet and TV. That is; it is expected that people who use social media such as Facebook, Twitter and, Youtube have more social sensitivity. Although social sensitivity is important to know what is going on around the world, it is not enough to be a responsible global citizen. Responsible global citizen should commit to social justice and believe that they can make a difference (Orfam, 2006). Teaching all these qualities of being a responsible global citizen should be guided by the qualified teachers by following the well-integrated global citizenship into the curriculum.

Method

This study is conducted in Ege University Department of Primary School Teacher in Fall Academic Semester 2014. There were 188 pre-service teachers in this study. The aim of this study is to understand pre-service teachers' views on global citizenship by using the Global Citizenship Survey which was created by Morais ve Ogden (2011) and translated into Turkish by Şahin ve Çermik (2014). This study is also aimed to understand participants' perspective on a relation between global citizenship and technology. Therefore, there were asked some questions about pre-service teacher habits on reading newspapers, journals, watching TV and using the internet.

Results and Discussion

According to survey results, students' global citizenship level was average. There were also some questions that were asked students to understand how often they used technology in their lives. The results showed that the regularly following a journal or a newspaper rate was low, although watching TV and using internet rate were high.. Unfortunately, there were a few of partisans mentioned that they were following a newspaper, a journal or both regularly. One another results of this study showed that there is no significant difference in participants' social media usage. The participants are approximately using internet for 4½ hours and watching TV for 1 ½ hours in a day. This data might be interpreted in 3 ways: (i) the participants who are not regularly subscribing a newspaper, a journal or both, (ii) the reason to use social media is mostly because of keeping in touch with the friends and communicating with others, (iii) watching TV or using internet might not be the effective indicator of being responsible global citizen. It is suggested that Global citizenship should be integrated into the curriculum for primary school teachers. It is also important that understanding how to use social media and technology for being an effective global citizen should be the part of the global citizenship curriculum.